VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

EU-makrotaloudellinen rahoitusapu Jordanialle E 61/2025 vp

MINNA AALTONEN, FINANSSINEUVOS
VALTIOVARAINVALIOKUNTA
16.9.2025

Komission ehdotus rahoitustuen myöntämiseksi Jordanialle - €500 miljoonaa lainoina

- Unionin makrotaloudellista rahoitusapua voidaan myöntää unionin naapuruuspolitiikan kumppanimaille, joihin Jordania lukeutuu.
- Komissio antoi ehdotuksen €500 miljoonan lainan myöntämisestä Jordanialle 5.8. Ohjelma täydentäisi Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n ohjelmaa.
- Jordanialle on 2014 alkaen myönnetty neljä EU:n makroapuohjelmaa, yhteensä €1 580 miljoonaa. Ohjelmilla on täydennetty IMF:n tukiohjelmia Jordanialle.
- Ehdotettu ohjelma kestäisi 2,5 vuotta, lainat maksettaisiin kolmessa erässä. Se toteutettaisiin osin samanaikaisesti edellisen, 4. apuohjelman kanssa.

Päätöksenteon eteneminen EU:ssa

- Komissio esitteli jäsenvaltioiden edustajille alustavasti suunnitelmiaan talous- ja rahoituskomitean sijaistason kokouksessa jo 2.7.2025
- Neuvoston puheenjohtajamaa Tanska aloitti käsittelyn työryhmätasolla 2.9.2025. Käytetyissä puheenvuoroissa kannatettiin ehdotusta, jolla näyttäisi olevan jäsenvaltioiden vahva tuki. Työryhmätyö jatkuu syyskuun lopulla.
- Neuvosto päättää asiasta jäsenvaltioiden määräenemmistöllä. Tanskan tavoitteena on saada asia neuvoston hyväksyttäväksi lokakuussa.
- Euroopan parlamentin käsittelyaikataulusta ei ole vielä tarkkaa tietoa. Tanskan tavoitteena on pikainen sopu.

Huomioita makrotaloudellisesta rahoitusavusta

- Keskeiset periaatteet:
- 1) täydentää hyväksyttävästi edistyvää IMF-ohjelmaa,
- 2) apua saava maa kunnioittaa ihmisoikeuksia ja parlamentaariseen monipuoluejärjestelmään perustuvan demokratian periaatteita
- 3) maa täyttää sille apuohjelmassa asetettavan ehdollisuuden.
- Ehdollisuus määritellään yhteisymmärryspöytäkirjassa ja lainasopimuksessa, jonka komissio neuvottelee Jordanian viranomaisten kanssa ehdotuksen hyväksymisen jälkeen. Ehdollisuus täydentäisi etenkin IMF:n tukiohjelmassa asetettuja ehtoja. Kyseeseen voisivat tulla esim. julkisen talouden hallinnon ja verojärjestelmän uudistamiseen sekä yritysten toimintaympäristön parantamiseen tähtäävät toimet, jotka tukisivat Jordanian omaa kansallista uudistusohjelmaa.
- Apu annettaisiin pitkäaikaisina (max. 35 v.) lainoina.

Taloudelliset vaikutukset

- Ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia jäsenvaltioiden kansallisiin budjetteihin. Makrotaloudellinen rahoitusapu rahoitetaan lainanotolla käyttäen EU-budjetin liikkumavaraa vakuutena, eikä se kasvata jäsenvaltioiden vastuita.
- Komission on tehtävä kokonaislainasummasta 9 % tappiovaraus (€ 45 miljoonaa) EU-budjetin takuurahastoon. Takuurahastolla varaudutaan riskeihin siitä, että makrotalousapua saava maa laiminlöisi takaisinmaksuvelvoitteensa EU:lle.
- Jos rahasto on otettava käyttöön, merkitsee tämä jäsenvaltioiden sen hetkisten EU-budjettimaksuosuuksien vastaavaa korotusta. Suomen suhteellinen maksuosuus EU-budjettiin on vuonna 2025 noin 1,7 prosenttia.
- Riskejä vähentää se, että EU:n ohella Jordanian tukemiseen osallistuvat myös muut keskeiset kansainväliset toimijat, kuten IMF ja Maailmanpankki. Tappiovarauksiin varattuja varoja ei olla tähän mennessä jouduttu käyttämään kertaakaan.

Tilanne Jordaniassa

- Jordania on alueellaan vakauttava toimija ja tarjoaa suojaa suurelle määrälle lähinaapuruston pakolaisia. Yksinomaan Syyrian sisällissotaa paenneita arvioidaan maassa olevan reilu miljoona, eikä heidän paluumuuttonsa ole käynnistynyt toistaiseksi merkittävässä määrin.
- Muuttoliikkeiden hallitseminen on keskeinen peruste tuen tärkeyden arvioinnissa. Jordania on myös tehnyt hyvää yhteistyötä länsimaiden kanssa äärijärjestöjen toiminnan torjumiseksi.
- Assosiaatiosopimus EU:n kanssa solmittiin jo 2002, ja 2022 sovittiin uusista prioriteeteista, joissa tavoitteisiin kuuluu uudistusten edistäminen mm. hyvän hallinnon, yritysten toimintaympäristön ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden aloilla.
- Tammikuussa 2025 EU ja Jordania solmivat lisäksi strategisen kumppanuuden (engl. Strategic and Comprehensive Partnership (SCP) yhteyksien tiivistämiseksi entisestään.
- Lähinaapuruston jännitteiden vuoksi turismi ja ulkomaiset investoinnit vähenevät. Teollinen tuotanto on vaatimatonta, luonnonvarat vähäiset, työttömyysaste korkea ja julkisen velan määrä suuri (2024: 90,4 %/ BKTL). Talouskasvu v. 2024 oli 2,5 % ja inflaatio < 2%.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

MINNA AALTONEN, FINANSSINEUVOS
MINNA.AALTONEN@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET